

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP <i>Sliblijn Echten: kostenbewust investeren in veilig en duurzaam</i>		Reg. Nr.	Z/19/025255-201832
		Afdeling	Strategie en Beleid
Portefeuillehouder	M.F. Wichard	Opsteller	Melanie Kuiper
Datum DB - vergadering	18 oktober 2022		melaniekuiper@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	1 november 2022		+31625639065

VOORSTEL

Het AB besluit:

1. Een realisatiekrediet van € 51,9 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatie van de slibgistings- en groen gasinstallatie op rwzi Echten, de extra kapitaallasten te verwerken in de meerjarenraming 2023-2026 en het jaarlijkse voordeel in de exploitatie voor de slibgisting en groen gasinstallatie van € 185.000 (opbrengsten minus formatie, beheer en onderhoud) op te nemen in de meerjarenraming 2023-2026.
2. Een CO₂ afvanginstallatie te realiseren bij de groen gasinstallatie op rwzi Echten en hiervoor een voorbereidingskrediet van € 0,6 miljoen beschikbaar te stellen en de kapitaallasten die hieruit voortvloeien te verwerken in de meerjarenraming 2023-2026 en het uitvoeringsproject (raming € 3,5 miljoen) als voorgenomen investering op te nemen in de meerjarenraming 2023-2026.
3. De bevoegdheden voor de verkoop van (fysiek) gas, de groencertificaten en CO₂ aan het Dagelijks Bestuur te mandateren en kennis te nemen van de wijze van verkoop.

SAMENVATTING

Na het stilzetten van de slibgistingsinstallatie in januari 2019 is in april 2019 besloten de slibgisting op rwzi Echten te herbouwen om deze qua betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid op hetzelfde niveau te krijgen als de slibgistingen in Deventer en Zwolle. Na de uitspraak van de Raad van State omtrent het PAS (mei 2019) bleek dat de vergunning op grond van de wet natuurbescherming niet verleend zou worden (vanwege de Warmte Kracht Koppeling, die biogas omzet in elektriciteit en warmte). Daarom is in mei 2020 gekozen voor realisatie van de sliblijn volgens Echten groen gas+ (aquathermie) en circulair (CO₂-afvang), waarbij de CO₂ afvanginstallatie gefaseerd toegevoegd zou kunnen worden (AB brief maart 2021). Nu blijkt dat de CO₂ afvanginstallatie een kosteneffectieve en duurzame maatregel is. Daarnaast laat de vernieuwde TCO-berekening zien dat het besluit van mei 2020 nog steeds valide is: het scenario 'Echten groen gas+ en circulair' is voor het waterschap nog steeds de meest kostenbewuste keuze (ook t.o.v. het alternatief "amoveren").

Voor de realisatie van Echten groen gas + en circulair is een aantal besluiten nodig op verschillende onderwerpen. Omdat deze allemaal onderling afhankelijk zijn, zijn al deze beslispunten opgenomen in één voorstel.

Realisatiekrediet groen gas Echten

Het ontwerp voor de slibgistingsinstallatie is uitgewerkt volgens het voorkeursalternatief. Het vrijkomende biogas wordt gefilterd en omgezet naar groen gas dat wordt geleverd aan het aardgasnet. Het ontwerp is gemaakt samen met een bouwteampartner die ook de gehele installatie gaat realiseren. De bouwteampartner gaat vervolgens gedurende 15 jaren de groen gasinstallatie beheren en onderhouden. De bouwteampartner heeft de kostenraming opgesteld en deze is nauwkeurig gecontroleerd door interne en externe, onafhankelijke kostendeskundigen. Samen met de bouwteampartner en zijn toeleveranciers is een actuele schatting gemaakt voor mogelijke overschrijdingen, die als risicovoorziening zijn meegenomen in de raming. De externe onafhankelijke kostendeskundigen hebben aangegeven dat ze de kostenramingen en risicovoorzieningen als marktconform beoordelen. Gezien de huidige krapte op de materialen- en energiemarkt kan een risico op overschrijding van het geraamde realisatiekrediet niet worden uitgesloten.

CO₂ afvanginstallatie

In maart 2021 bent u geïnformeerd over de gefaseerde aanpak van het project. Er is gestart met de elementen groen gas+ waarbij de beoogde CO₂ afvanginstallatie later kan worden toegevoegd. Actuele ontwikkelingen en wetgeving laten zien dat het zo snel mogelijk toevoegen van een CO₂ afvanginstallatie leidt tot verhoging van de opbrengsten (terugverdiendtijd ca 5 jaar). Daarom is het voorstel om het ontwerp van de CO₂ afvanginstallatie parallel aan de realisatie van de sliblijn uit te werken.

Verkoop gas, groencertificaten en CO₂

Bij de verkoop van groen gas gaat het om twee producten: het fysieke gas en de groencertificaten. Hiervoor bestaan twee afzetgebieden namelijk een fysieke gasmarkt (handel in gas) en een certificatenmarkt (handel in groencertificaten). WDO Delta zal de verkoop laten doen door gespecialiseerde bedrijven, een zogenaamde shipper voor het fysieke gas en een broker voor de groencertificaten. De verkoop van CO₂ zal via een handelaar in industriële gassen worden uitgevoerd. Deze verkoopdiensten zullen volgens ons inkoopbeleid en wet- en regelgeving worden aanbesteed.

In het Delegatiebesluit is niet voorzien in de verkoop van goederen zoals (fysiek) gas, groencertificaten en CO₂. Daarom wordt in dit voorstel ook specifiek instemming gevraagd voor mandatering van deze bevoegdheden aan het Dagelijks Bestuur.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen t.o.v. de meerjarenraming 2022-2025 geven een gering nadeel op jaarbasis van € 105.000. De total cost of ownership (TCO, totale kosten over 30 jaar) voor dit project wordt nu berekend op € 162 miljoen, het nu benodigde realisatiekrediet is € 51,9 miljoen. Het realiseren van de slibgistings- en groen gasinstallatie heeft een effect van 5,9% op het zuiveringstarief vanaf 2025.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Door de realisatie van de slibgistingsinstallatie met duurzame warmtevoorziening (aquathermie), een groen gasinstallatie en (op termijn) een CO₂ afvanginstallatie zal WDOdelta op een veilige manier:

- het slibvolume reduceren (met ca. 40% op rwzi Echten en daarmee veel lagere kosten voor de slibafzet);
- (fysiek) gas leveren aan het gasnet (hoeveelheid vergelijkbaar aan ca. 1000 huishoudens);
- (op termijn) CO₂ afvangen op onze rwzi in Echten.

Daarnaast is WDOdelta in staat om de verkoop van het fysieke gas, de groencertificaten en (op termijn) CO₂ zo efficiënt mogelijk en op een juiste manier uit te voeren.

Hiermee dragen we bij aan onderstaande doelen uit ons waterbeheerprogramma 2022-2027:

- E2: de infrastructuur van de waterketen is robuust en toekomstgericht;
- H2: WDOdelta streeft ernaar bij de taakuitvoering in 2030 tenminste 49% broeikasgasreductie te bereiken t.o.v. 1990;
- J3: WDOdelta wint waar mogelijk meer grondstoffen uit afvalwater en regelt de afzet ervan.

KADER.

- Op **16 oktober 2018** heeft het Algemeen Bestuur ervoor gekozen om de scope voor het project "Biogasveiligheid op rwzi Echten" uit 2017 te heroverwegen.
- Het AB besluit van 16 oktober 2018 leidt in **januari 2019** tot het buiten gebruik stellen van de sliblijn op rwzi Echten.
- Op **23 april 2019** besluit het AB om het voorkeursalternatief "Echten Robuust" uit te gaan voeren. Dit betekent het in stand houden van de sliblijn op de locatie Echten en het niveau van betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid te verhogen tot het niveau van de sliblijnen Zwolle en Deventer.
- Op **22 oktober 2019** is het Algemeen Bestuur per brief geïnformeerd dat door de uitspraak van de Raad van State omtrent het PAS (29 mei 2019) het onwaarschijnlijk is dat de vergunning op grond van de wet natuurbescherming voor "Echten Robuust" verleend zal worden. Alternatieven voor "Echten Robuust" worden onderzocht en zullen aan het AB worden voorgelegd.
- Op **25 februari 2020** is in de AB vergadering het voorstel "Toekomst Sliblijn RWZI Echten – aangepast voorkeursalternatief" behandeld. Het voorstel is aangehouden. Daarnaast heeft u besloten dat slibverwerking op onze locatie Echten het uitgangspunt is.
- Op **26 mei 2020** heeft u besloten tot de realisatie van de slibgistingsinstallatie in Echten conform Echten groen gas + en circulair en de motie "Sturen op onzekerheden" is aangenomen.
- Op **9 maart 2021** is er een DB-brief aan AB gestuurd met een toelichting op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de motie *sturen op onzekerheden*. Hierbij is gekozen voor een gefaseerde aanpak van het project. Dit betekent dat gestart wordt met de elementen groen gas+ zodanig dat de beoogde CO₂ afvanginstallatie later is toe te voegen. De toevoeging van de CO₂ – afvanginstallatie is nog steeds mogelijk, maar is nog geen onderdeel van het huidige definitieve ontwerp, de uitwerking daarvan en het gevraagde realisatiekrediet. Het starten van de voorbereidingsfase van de CO₂ afvanginstallatie is als apart besluitstuk in dit voorstel opgenomen.
- Op **22 maart 2022** heeft u het Beleidskader DuurzaamDoen 2022 vastgesteld, waarin o.a. een kader is opgenomen m.b.t. de afweging van alternatieven door middel van TCO en de landelijke methodiek interne CO₂ beprijzing.
- Op **19 april 2022** heeft u vooruitlopend op de totale aanvraag € 2 miljoen realisatiekrediet ter beschikking gesteld ten behoeve van het vervroegd realiseren van planning kritische werkzaamheden (opdracht aan Enexis om aansluiting op het net te verzwaren).
- Op **20 september 2022** bent u geïnformeerd over de maakbaarheid van het programma Waterketen. Hieruit volgt dat er capaciteit beschikbaar blijft om de slibgistings- en groen gasinstallatie te bouwen en in bedrijf te nemen.

ARGUMENTEN

Sinds het AB besluit van mei 2020 hebben ingrijpende maatschappelijke, geopolitieke en economische ontwikkelingen plaatsgevonden. Deze ontwikkelingen hebben ook grote impact op de totale kosten van het project 'Echten groen gas+ en circulair'. Ondanks dat het alternatief "amoveren" in februari 2020 al is onderzocht en is afgefallen omdat het veel meer zou kosten, hebben we nogmaals dit alternatief op basis van de huidige situatie onderzocht. Ook nu blijkt dat het scenario

'Echten groen gas+ en circulair' voor het waterschap nog steeds de meest kostenbewuste keuze is en het meest bijdraagt aan de doelen van het waterschap.

Voor de realisatie van dit scenario is er een aantal onderwerpen waarover besluitvorming nodig is:

1. realisatiekrediet Echten;
2. CO₂afvanginstallatie;
3. verkoop gas, groencertificaten en CO₂.

Ad. 1. Realisatiekrediet Echten: Kostenbewust investeren in veilig en duurzaam

Op 26 mei 2020 heeft u besloten de sliblijn van de rwzi Echten te realiseren volgens 'Echten groen gas+ en circulair'. Daarmee komt de slibgistingsinstallatie in bedrijf als een voorziening die voldoet aan onze ambities op het gebied van waterkwaliteitszorg, duurzaamheid en veiligheid. De CO₂afvanginstallatie zou gefaseerd worden toegevoegd en is geen onderdeel van het huidige ontwerp waarvoor nu het realisatiekrediet wordt aangevraagd.

In de zomer van 2021 is een bouwteampartner gecontracteerd voor het ontwerpen, realiseren en gedeeltelijk onderhouden van de installatie. In de ontwerpfase hebben de bouwteampartner en onze inhoudelijke specialisten (zowel projectrealisatie als beheer) nauw met elkaar samengewerkt. In het ontwerp zijn de volgende elementen meegenomen:

- De slibgistingsinstallatie is veilig volgens de standaard van het Waterschap en kunnen we zelf goed beheren.
- Er is een installatie ontworpen voor het opwaarderen van biogas naar groen gas, dit groen gas kan vervolgens in het gasnet worden gevoed en verkocht.
- Er is sprake van duurzaam warmtegebruik door warmte van het effluent te gebruiken voor verwarming van de slibgisting (aquathermie, dit is de + in de naam groen gas+ en circulair).
- In het ontwerp van de installatie is rekening gehouden met de toekomstige uitbreiding om CO₂ op te vangen en daarmee hergebruik en verkoop van deze grondstof mogelijk te maken.

Marktconform en transparant

De kosten voor het realiseren van dit ontwerp zijn samen met de bouwteampartner geraamd en door een interne kostendeskundige en externe, onafhankelijke kostendeskundigen beoordeeld als marktconform. De forse prijsstijgingen zijn verklaarbaar door extreme prijsstijgingen in de markt en vanwege de vele (maatschappelijke) onzekerheden is er een groter risicoprofiel van het project. Dit zijn de voornaamste verklaringen voor het fors hogere uitvoeringskrediet t.o.v. 2020. Nu de planuitwerking is afgerond, hebben we op basis van het definitief ontwerp een raming opgesteld met een bandbreedte van 5%. Ter vergelijking: in 2020 bedroeg de bandbreedte nog 30%. Zie verder ook bijlage 3.

Ad. 2. CO₂ afvanginstallatie

Zoals bekend (AB brief 9 maart 2021) is dit project gestart met de elementen groen gas+ met de insteek dat de beoogde CO₂afvanginstallatie later is toe te voegen. Deze fasering is aangebracht om meer duidelijkheid te creëren rondom afzetmogelijkheden, prijsontwikkelingen, subsidiemogelijkheden, de gevolgen van de CO₂beprizing en de verhouding in de TCO-berekening. Die duidelijkheid is er nu en wordt in bijlage 1 nader toegelicht. Samengevat komt het erop neer dat de actuele ontwikkelingen en wetgeving laten zien dat het zo snel mogelijk toevoegen van een CO₂afvanginstallatie leidt tot verhoging van de opbrengsten (terugverdientijd ca. 5 jaar), doordat de groencertificaten van het gas substantieel meer waard worden vanwege een hoger CO₂emissiereductiegetal.

Ad. 3. Verkoop gas, groencertificaten en CO₂

Groen gas en groencertificaten

Bij de verkoop van groen gas gaat het om twee onderdelen: het fysieke gas en de groencertificaten. Na de productie wordt een groencertificaat uitgegeven, waarna het gas als normaal gas wordt ingevoerd in de transportleiding van Rendo en wordt verhandeld en vervoerd naar de uiteindelijke afnemers. Het gas is op dat moment niet meer herkenbaar als groen gas omdat het zich vermengt met aardgas. Ook de afnemers zijn voor ons niet herkenbaar.

De groencertificaten kunnen vervolgens los van de fysieke gasstroom worden verhandeld. Er bestaan dus twee afzetgebieden namelijk een fysieke gasmarkt (handel in gas) en een certificatenmarkt (handel in groencertificaten).

Voorgesteld wordt om als WDO Delta de verkoop te laten doen door gespecialiseerde bedrijven, een zogenaamde shipper voor fysiek gas en een broker voor groencertificaten.

CO₂

Een marktverkenning laat zien dat diverse industriële handelaars in gas en CO₂ interesse hebben in de CO₂ die WDO Delta gaat produceren. Het voorstel is derhalve de verkoop van CO₂ via een handelaar in industriële gasen uit te voeren.

Delegatiebesluit

In het Delegatiebesluit (7 juni 2016) is niet voorzien in de verkoop van goederen als (fysiek) gas, de groencertificaten en CO₂, daarom wordt in dit bestuursvoorstel ook specifiek instemming gevraagd voor mandatering van deze bevoegdheden aan het Dagelijks bestuur.

De verkoopdiensten zullen volgens ons inkoopbeleid en wet- en regelgeving worden aanbesteed. In bijlage 2 staat een nadere toelichting op de wijze van verkoop van gas, groencertificaten en CO₂.

FINANCIËN

Deze financiële paragraaf is opgesplitst in 5 onderdelen:

1. Realisatiekrediet Sliblijn Echten: kostenbewust investeren in veilig en duurzaam;
2. Total Cost of Ownership (TCO);
3. Voorbereidingskrediet CO₂ afvanginstallatie;
4. Teruggave BTW;
5. Subsidies.

Ad. 1. Realisatiekrediet Sliblijn Echten: kostenbewust investeren in veilig en duurzaam

In de meerjarenraming 2022-2025 is het project Echten: Kostenbewust investeren in veilig en duurzaam (realisatiefase) opgenomen voor netto € 30,5 miljoen. Inmiddels is een krediet verstrekt van € 2 miljoen voor het vervroegd realiseren van planning kritische werkzaamheden (opdracht aan Enexis om aansluiting op het net te verzwaren). De CO₂ afvanginstallatie maakte onderdeel uit van de oorspronkelijke raming voor een bedrag van € 2,1 miljoen. Dat maakt een resterend bedrag in de meerjarenraming 2022-2025 van € 26,4 miljoen.

Uit tabel 1 blijkt dat de financiële gevolgen t.o.v. de meerjarenraming 2022-2025 een klein nadeel op jaarbasis geven van € 105.000 (= € 2.875.000 - € 2.770.000).

Tabel 1.

<i>(x €1.000)</i>	<i>Voorstel</i>	<i>Meerjarenraming 2022-2025</i>
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	51.900	26.400
<i>Btw teruggave (uitgangspunt 100%)</i>	-9.000	
<i>Benodigd krediet (exclusief btw)</i>	42.900	
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	<i>Blijft in onderzoek</i>	
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2024	2024
<i>Kapitaallasten</i>	3.060	1.120
<i>Overige exploitatiekosten en baten) op basis van prijspeil 1 september 2022</i>	-185	1.650
<i>Impact exploitatierekening</i>	€ 2.875	€ 2.770

In bijlage 3 staat een vergelijking tussen de huidige kostenraming en de raming uit 2020.

De kapitaallasten zijn fors hoger dan bij de meerjarenraming 2022-2025 omdat:

- de huidige/verwachte omslagrente en bouwrente fors hoger zijn;
- we bij de aanvraag van het realisatiekrediet rekening houden met de gespecificeerde afschrijvingstermijnen (30 jaar voor het civiele deel, 20 jaar voor het werktuigbouwkundige, elektrotechnische en procesautomatisering deel). In de meerjarenramingen wordt standaard gerekend met 30 jaar afschrijving voor dit type voorgenomen investeringen en wordt geen splitsing in de diverse afschrijvingstermijnen aangebracht.

Exploitatiekosten en opbrengsten beheer

Hier vallen de jaarlijkse beheer en onderhoudskosten voor de slibgistingsinstallatie en de groengas installatie met een marktpartij onder, maar ook verkoopkosten voor groen gas en groencertificaten en de chemicaliën en energiekosten. Ook de jaarlijkse opbrengsten van de levering van het fysieke gas en de certificaten zijn in het positieve exploitatiebedrag van € 185.000 uit tabel 1 opgenomen.

Effect op zuiveringstarief

De realisatie van de slibgistings- en groen gasinstallatie Echten inclusief het voorbereidingskrediet veroorzaakt een stijging van 5,9% vanaf 2025 op de zuiveringsheffing.

Tabel 2. Specificatie krediet:

Kostencategorieën	Bedrag (x €1.000)	Budgethouder
<i>Externe kosten</i>	44.952	<i>Projectleider</i>
<i>Interne kosten</i>	1.930	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering voorzien</i>	2.664	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering onvoorzien</i>	2.354	<i>Opdrachtgever</i>
Totale kosten incl. BTW	51.900	
<i>Btw teruggave (uitgangspunt 100%)</i>	-9.000	<i>Projectleider</i>
Totale kosten excl. BTW	42.900	

Ad. 2. Total Cost of Ownership (TCO)

In 2020 zijn de Total Cost of Ownership (TCO) van de verschillende varianten berekend, ofwel het totaalbedrag aan kosten voor het bezit en het gebruik van de installaties gedurende de levenscyclus (30 jaar). Mede op basis van de TCO is destijds gekozen voor het voorkeursalternatief (vka) groen gas+ en circulair. De TCO van 2020 omvatte de slibgistings-, groen gas-, aquathermie én CO₂ afvanginstallatie. Deze uitgangspunten zijn met het huidige prijspeil (kosten en opbrengsten) opnieuw berekend. Onderstaande tabel laat zien dat de TCO prijspeil 2022 hoger is dan de maximale TCO in 2020 voor het vka. Dit komt voornamelijk door het effect van de recente ingrijpende maatschappelijke, geopolitieke en economische ontwikkelingen op de kosten en opbrengsten.

Scenario	Groen gas+ en Circulair Prijspeil 2020	Groen gas+ en Circulair Prijspeil 2022
TCO** (mln)	€101-€141	€162

*De TCO is samengesteld uit kapitaallasten, exploitatielasten en opbrengsten (gas, groencertificaten en CO₂).

**De onzekerheid van de TCO berekeningen wordt ingeschat op ±30%.

In de TCO-berekening van €162 miljoen (zie bovenstaande tabel) is er van uit gegaan dat de CO₂ afvanginstallatie gelijktijdig met de groen gasinstallatie gerealiseerd zou worden. Als antwoord op de aangenomen motie van 26 mei 2020 "Sturen op onzekerheden rwzi Echten" is besloten de CO₂ afvanginstallatie gefaseerd toe te voegen. Een nieuwe TCO-berekening waarin de CO₂ afvanginstallatie 3 jaar later operationeel wordt (i.p.v. gelijktijdig met de groen gasinstallatie) laat zien dat de TCO €4 miljoen hoger uitvalt (€166 miljoen). Hieruit volgt dat het doelmatig is de CO₂ afvanginstallatie z.s.m. te realiseren.

Vanwege de enorme kostenstijgingen is voor het alternatief "amoveren¹" een nieuwe TCO-berekening uitgevoerd. Dit resulteerde in een TCO van €224 miljoen. Hieruit blijkt dat het scenario 'Echten groen

¹ Met 'amoveren' wordt bedoeld dat gestopt wordt met de realisatie van de sliblijn Echten. Daardoor moeten andere (meer) kosten gemaakt worden voor de verwerking van het slib dat niet vergist wordt. Tevens moeten de tanks van de huidige installatie, die in het nieuwe ontwerp hergebruikt worden, gesloopt worden.

gas+ en circulair' voor het waterschap nog steeds de meest kostenbewuste keuze is. Daarnaast is het ook de meest duurzame keuze.

Gevoeligheidsanalyse TCO

In de TCO-berekeningen zijn diverse aannames gedaan voor criteria die in de huidige situatie zeer onzeker zijn. Voorbeelden hiervan zijn de gas- en elektriciteitsprijs, de opbrengsten van de groencertificaten en de inflatie. In bijlage 4 staat hierover meer informatie. We denken met de huidige criteria een realistische TCO-berekening te hebben uitgevoerd.

Ad. 3. Voorbereidingskrediet CO₂ afvanginstallatie

In de raming van het realisatiekrediet van de sliblijn Echten in 2020 zijn de kosten van de CO₂ afvanginstallatie opgenomen voor € 2.1 miljoen. In de huidige markt worden de kosten voor de CO₂ afvanginstallatie geraamd op € 4.1 miljoen, waarvan € 0,6 miljoen voorbereidingskrediet. In dit voorstel wordt u gevraagd dit voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen. Het nieuwe uitvoeringskrediet (€ 4,1 miljoen minus € 0,6 miljoen) zal daarna als voorgenomen investering worden opgenomen in de meerjarenraming 2023-2026. In het najaar 2023 zal het uitvoeringskrediet aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd.

Tabel 3.

<i>(x €1.000)</i>	<i>Voorstel</i>	<i>Meerjarenraming 2022-2025</i>
<i>Benodigd krediet</i>	600	<i>onderdeel van de raming € 2,1 miljoen</i>
<i>Btw teruggave (uitgangspunt 100%)</i>	-104	0
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	<i>Blijft in onderzoek</i>	
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2025	
<i>Kapitaallasten</i>	37	30
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	<i>nvt</i>	
<i>Impact exploitatierekening</i>	€ 37	€ 30

Ad. 4. Teruggave BTW

Wij hebben de belastingdienst verzocht om het exploiteren van het slibgistingsproces inclusief de groen gasproductie als 100% ondernemersactiviteit te beschouwen. We zijn in afwachting van het antwoord. Als de inspecteur hiermee instemt krijgen wij recht op vooraf trek van de betaalde btw over de investerings- en exploitatiekosten. In de berekeningen zijn we er vanuit gegaan dat de belastingdienst instemt met deze teruggaven van de BTW.

Ad. 5. Subsidies

De afgelopen periode is er veelvuldig gekeken naar de subsidiemogelijkheden voor het project Echten. In eerste instantie heeft een extern subsidie adviesbureau een uitgebreide scan gemaakt van de eventuele subsidiemogelijkheden, die inmiddels geactualiseerd is. Daarnaast hebben wij zelf ook kritisch gekeken naar de subsidiemogelijkheden. Samenvattend:

1. Voor dit project is, als onderdeel van een grotere aanvraag, subsidie aangevraagd bij het Nationaal Groeifonds. Besluitvorming door de commissie Dijsselbloem betekent dat deze grotere aanvraag moet worden aangepast en opnieuw beoordeeld zal worden alvorens subsidie wordt toegezegd. Vanwege de aanbesteding van dit project in Q4 van 2022 kan er geen subsidie meer worden gevraagd bij het Nationaal Groeifonds.
2. Er lijken kansen voor het aanvragen van een DEI subsidie (investeringssubsidie). Een extern subsidieadviesbureau heeft hiervoor namens WDODelta een aanvraag ingediend;
3. Er kan voor dit project SDE++ subsidie aangevraagd worden. Dit betreft een exploitatiesubsidie. De subsidie kan alleen aangevraagd worden als alle vergunningen verleend zijn. Voor Echten zijn op dit moment nog niet alle vergunningen verleend. Bij de

volgende openstelling in 2023 kan mogelijk SDE++ subsidie worden aangevraagd. De DEI subsidie en de SDE++ subsidie bijten elkaar niet. In dit voorstel is voornamelijk gerekend zonder subsidie, dat kan mogelijk tot een voordeel leiden.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Juridische gevolgen realisatie

De vergunningsprocedure voor de realisatie van de installatie loopt. De vergunningen worden in januari 2023 verwacht. Dat is op tijd voor realisatie.

Organisatorische gevolgen

Verkooporganisatie

Omdat de verkoop van fysiek gas, groencertificaten en CO₂ nieuw is voor het waterschap, zal hier tijdelijke inhuur plaatsvinden. Tevens moet onze organisatie hiervoor worden ingericht. Hiervoor is formatie, opleiding en begeleiding nodig. De benodigde middelen zijn opgenomen in de begroting.

Beheerorganisatie

Het beheren van de gerealiseerde installaties heeft impact op de huidige bedrijfsvoering. Om de in bedrijfstelling en het verdere beheer en onderhoud van de installaties voorspoedig te laten verlopen is er een plan van aanpak gemaakt, waarin onder meer aandacht is voor de formatie, opleidingen en begeleiding van de medewerkers. De benodigde middelen zijn opgenomen in de begroting.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Overeenkomst met marktpartij

Nadat u het krediet beschikbaar heeft gesteld, wordt samen met de bouwcombinatie een overeenkomst gesloten voor de realisatie van de slibgistinginstallatie en de groen gasinstallatie. Het risico bestaat dat in deze overeenkomst voor WDO Delta onaanvaardbare risico's ontstaan. Het risico kan bijvoorbeeld zijn dat de bouwcombinatie onvoldoende garanties wenst af te geven op het volgens specificaties presteren van de installatie. Mocht dit ontstaan dan zal de realisatieovereenkomst met de marktpartij niet worden gesloten en zal u hierover worden geïnformeerd.

Prijsstijgingen en levertijden

De laatste kwartalen is er sprake van sterke prijsstijgingen op de bouw-, energie- en grondstoffenmarkt. Ook zijn er grote onzekerheden rondom levertijden van materialen, wat een planningsrisico en een kostenrisico met zich meebrengt. Het risico dat deze prijsstijgingen en leveronzekerheden ook komend jaar doorzetten, kan niet worden weggenomen. De risicoservering voor prijsstijgingen bedraagt €1,3 miljoen (incl. BTW). Hierop monitoren we gedurende het project. Ondanks de genomen maatregelen blijft er een risico op overschrijding van het beschikbaar gestelde realisatiekrediet.

Btw-teruggave

De belastingdienst heeft nog geen uitspraak gedaan op onze aanvraag. In de financiële paragraaf is uitgegaan van 100%, gebaseerd op ervaringen van andere waterschappen.

Energieverbruik

Voor de terugwinning van warmte uit het effluent (aquathermie) is extra elektriciteit (ca. 9% t.o.v. het totale energieverbruik van WDO Delta) nodig. Dit staat haaks op onze doelstelling om energie te besparen (H1.2). Echter, hier staat de opwek van groen gas tegenover (J3).

Samenhang projecten Echten – toekomstperspectief rwzi Echten

Het ontwerp van de nieuwe slibgistinginstallatie inclusief groen gas, aquathermie en (op termijn) CO₂ afvang biedt kansen voor de toekomst. Zo kan er meer gas geproduceerd worden dan in de oude installatie. Hiervoor moet dan wel de slibverdeling tussen onze slibgistinginstallaties (Zwolle, Echten en Deventer) worden aangepast en moet de waterlijn van onze rwzi Echten (met name de stikstof [N] verwijdering) hierop worden ingericht. Een andere kans is om in de toekomst waterstof te gaan produceren op Echten (bij een goed resultaat van de pilot op rwzi Hessenpoort). De warmte die bij dat proces vrijkomt kan dan in de gisting worden gebruikt, waardoor minder elektriciteit nodig is voor de verwarming van de installatie.

Deze kansen zullen verder uitgewerkt moeten worden en zullen extra middelen en extra mensen vragen. Voor nu is belangrijk dat de nieuwe installatie mogelijkheden biedt voor de toekomst en geen lock-in situatie creëert.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

-

COMMUNICATIE

Er is een overkoepelende communicatiestrategie gemaakt voor dit project waarbij goed gekeken wordt naar de samenhang van dit project tussen projectrealisatie, beheer, verkoop groen gas en het bestuurlijke traject. Na besluitvorming in AB volgt hierover actieve communicatie intern en extern. De communicatieaanpak gaat daarna voornamelijk over het realisatietraject en is erop gericht om de omgeving goed te informeren, onze organisatie goed te informeren en te betrekken bij het project én collega waterschappen mee te nemen in onze innovatieve aanpak en de bijdrage aan onze doelrealisatie. Maatschappelijk gezien is onze investering in een duurzamer waterschap één van de hoofdonderwerpen in onze communicatie.

VERVOLG/UITVOERING

Slibgistings-, groen gas en aquathermie installatie

In het eerste kwartaal van 2023 wordt het ontwerp uitgedetailleerd en start de werkvoorbereiding. Er wordt gestart met bouwen in het tweede kwartaal van 2023. Het opstarten van de installatie wordt in de zomermaanden van 2024 verwacht. In het najaar van 2024 is de planning dat de installatie volledig in gebruik kan worden genomen.

CO₂ afvanginstallatie

De ontwerpwerkzaamheden voor de CO₂ afvanginstallatie starten begin 2023. In het najaar van 2023 zal hiervoor het uitvoeringskrediet worden aangevraagd. De beoogde oplevering is in 2025/2026.

BIJLAGEN

Bijlage 1: CO₂ afvanginstallatie

Bijlage 2: Toelichting verkoop gas, groencertificaten en CO₂

Bijlage 3: Financiële specificatie opbouw krediet

Bijlage 4: Total Cost of Ownership (TCO)

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman